

Sofie Decleir poeiert in *Alkibiades* met groot vertoon de democratie af ★★★★★

Een monoloog van bijna twee uur is op zich al een wapenfeit. Maar wat ‘Alkibiades’ van Zuidpool vooral luisterrijk maakt, is zijn fijne dissectie van onze democratie als theater.

Wouter Hillaert

16:01

“Ik zal u zeggen waarom de democratie niet werkt: omdat ze volledig wegwijnt onder onze obsessie voor pietluttigheden.” Het is maar een van de vele wijsheden, of bedenkelijkheden, die Sofie Decleir tussen neus en lippen het halfrond instuurt als gebeitelde leerstellingen. “Een democratische staat wordt geregeerd door angst. Uit angst voor het volk houden politici het volk bang.”

Al die inzichten zijn geplukt uit *Alkibiades*, de roman waarmee Ilja Leonard Pfeijffer in 2024 De Boon Literatuurprijs won. Zijn stevige literaire biografie bouwt op klassieke fundamenteën, maar schetst ook hoe die fundamenteën vandaag in ijlt tempo afbrokkelen of net weer archaïsch worden. Kader van de vertelling is het oude Athene, iconische wieg van de democratie. Krijgsheroe en glanspoliticus Alkibiades, een kat met zeven levens en evenveel gezichten, beschouwt ze eerder als een peuterspeelplaats, een sterfbed voor hoge principes. Dat zorgt voor een feest aan nuances.

Regisseur Koen van Kaam bewerkte Pfeiffers pil tot een meerstemmige alleenspraak met focus op politieke beschouwing, meer dan op Alkibiades' talrijke avonturen. Bezonnen, bijna kwetsbaar, spreekt Decleir ons toe van achter een grimetafel. Naast het subtiele mengpaneel van livemuzikant Jorgen Cassier maakt haar personage zich letterlijk op voor de rollen die hij zal gaan spelen in de geschiedenis.

Steeds weer nieuwe genderfluïde verkledingen, aangereikt door zijn stille secondant (Mona Lahousse), maken van Alkibiades een kameleon. Van een raffelende leermeester in diverse staatsvormen vervelt hij tot een monomane krijger met borstharnas. Met donderende stem wekt Decleir zelfs politieke rivalen tot leven, of gaat ze in dialoog met een oudere versie van zichzelf, om met de wijze Socrates te schermen over de politieke (on)zin van ware feiten.

Spel met bewondering

Op zich zie je die meerstemmigheid uit één mond wel vaker bij beschouwende terugblikken in het theater. Ze verbeeldt een psychologische echokamer, een protagonist in strijd met al zijn bijrollen. Tegelijk graaft die theatralisering een boeiende extra laag op in Pfeiffers kijk op democratie: politiek is niet enkel theater voor het volk, maar ook een tragedie voor wie ze moet spelen. Na elke straffe bewering van Alkibiades krabbelt Decleir aan haar kaptafel weer terug. Alsof Alkibiades zelf een marionet is van zijn retoriek. Hij demaskeert zich nog meer dan hij zich opmaakt, om steeds weer dubieus te ontsnappen aan elke finale overtuiging.

Zoveel rollen in één is de droom van elke acteur. Decleir speelt ze met groot vertoon. Even ingetogen als explosief zet ze de zaal naar haar hand. Ook daarin lijkt democratie op het theater: het is een uitgemeten spel in bewondering creëren met overtuigende schijn, door soms net bewust tegen te schuren.

Dat maakt van ‘Alkibiades’ een meticuleuze analyse van deze complexe showtijd, zonder in clichés te vervallen. Politieker is Zuidpool nooit geweest.

Alkibiades

Van 25 okt .tot 20 feb. door heel Vlaanderen. Info: www.zuidpool.be.

<https://www.standaard.be/media-en-cultuur/sofie-decleir-poeiert-in-alkibiades-met-groot-vertoon-de-democratie-af/98529157.html>